

Trzy razy zet

Zezwolenie Zgłoszenie Zamówienie

JACEK AUGUSTYNIAK

Do zadań Głównego Geodety Kraju należy realizacja polityki państwa w zakresie geodezji i kartografii, w tym administrowanie państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym i jego aktualizacja, a także sporządzanie map topograficznych i tematycznych kraju oraz mapy zasadniczej. Ale już uzurpowanie sobie prawa do każdej wykonanej mapy jest nadużyciem.

Nagminne jest przyjmowanie przez administrację geodezyjną i pracowników ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, że wszystko, co zostało stworzone w dziedzinie geodezji i kartografii przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą (a także inne jednostki organizacyjne) powinno być zgłoszone, a po wykonaniu tych prac przekazane do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Autorzy takiej interpretacji powołują się na art. 12 *Prawa geodezyjnego i kartograficznego*, nie przyjmując do wiadomości, że zmienił się ustrój i wprowadzone zostały zasady gospodarki rynkowej. Poza tym nie każdy, kto ma zarejestrowaną działalność gospodarczą obejmującą prowadzenie prac geodezyjnych i kartograficznych, musi realizować politykę państwa w tym zakresie (jak np. ten, kto zajmuje się opracowaniem i wykonaniem map tematycznych prezentujących rozmieszczenie warsztatów wytwórców fajek).

Jeżeli działalność kartograficzna wykonawcy nie jest skierowana przeciwko państwu i jego obywatelom, prawo nie jest łamane. Tymczasem znane są mi przypadki zarzutów stawianych ze strony WODGiK o łamanie prawa przez firmy kartograficzne, które wykonały mapy, ale faktu tego nie zgłosiły do właściwych organów administracji geodezyjno-kartograficznej (art. 12 *Pgik*). Zarzuty te wspierane są artykułem 18 tejże ustawy, według którego rozpowszechnianie, rozprowadzanie oraz reprodukcowanie w celu rozpowszechniania i reprodukcowania wymaga zezwolenia głównego geodety kraju, marszałka województwa lub starosty. Zapomina się przy tym, że dotyczy to tylko materiałów „stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny”.

Itu dochodzimy do pierwszego głównego zarzutu: po to żąda się zgłoszenia pracy i nieodpłatnego jej przekazania do ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, aby później brać pieniądze za ich udostępnianie.

Wszystko jest zgodne z prawem, jeżeli do realizacji pracy wykonawca zakupi materiał z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, który jest właścicielem tego materiału.

Wszystko jest zgodne z prawem, jeżeli wykonawca prowadzi prace w ramach przetargu ogłoszonego przez administrację państwową przy wykorzystaniu materiałów będących w dyspozycji geodezyjnych organów administracji.

Nie jest jednak zgodne z prawem, gdy zawsze żąda się (a nawet grozi sankcjami karnymi) od wykonawcy zgłoszenia pracy kartograficznej i nieodpłatnego przekazania nowo powstałych materiałów. Zgodnie bowiem z rozporządzeniem MRRiB z 16 lipca 2001 r. nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia i przekazania dokumentacji do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prace kartograficzne polegające na kompilacji różnych materiałów niepocho- dzących z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Jeżeli wykonawca wykona własne pomiary (np. na podstawie zakupionego za granicą zdjęcia satelitarne- go), zakupi materiał podkładowy od innego niepaństwowego wykonawcy lub zaktualizuje swoje własne wcześniejsze opracowanie kartograficzne, nie podlega sankcji art. 12 *Pgik*. Mało tego: wykonawca może zakupić materiał z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, wykorzystać go jako podkład do swojej mapy tematycznej (bez zmiany treści zakupionego mate-

riału) i nie musi tego faktu zgłaszać do ośrodka pod warunkiem, że będzie miał zezwolenie na wykorzystanie tych materiałów wydane przez właściwych urzędników administracji państwowej.

Itu dochodzimy do drugiego głównego zarzutu: urzędnicy w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej bardzo często utożsamiają pojęcie zgłoszenia, zezwolenia i zamówienia.

Otóż **zezwoenie** dotyczy rozpowszechniania, rozprowadzania i reprodukcowania map, materiałów fotogrametrycznych i teledetekcyjnych stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny. Materiałów nie stanowiących państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego tryb zezwolenia nie dotyczy. Chyba że zostaną pozyskane do zasobu zgodnie z przyjętymi procedurami.

Innym pojęciem jest **zgłoszenie**. Zgłoszenie pracy geodezyjnej i kartograficznej nie jest obligatoryjne. Są prace, które nie podlegają zgłoszeniu, a więc nie dotyczy ich także zezwolenie. Może być też inaczej: zezwolenie na wykorzystanie materiałów może być potrzebne, ale zgłoszenie nie jest wymagane (§ 13 pkt 12 rozporządzenia MRRiB z 16 lipca 2001 r.). To rozróżnienie jest bardzo ważne, bowiem za zezwolenie na wykorzystanie materiałów (nie mylić z opłatami za udostępnianie materiałów) nie pobiera się opłat, a za zgłoszenie pracy geodezyjnej lub kartograficznej – jak najbardziej (patrz zał. nr 2 do rozporządzenia MRRiB z 16 lipca 2001 r.).

Do pojęcia zezwolenia i zgłoszenia dochodzi jeszcze trzecie zet – **zamówienie**. Wbrew potocznej opinii zamówienie nie jest ściśle związane ze zgłoszeniem. Wyjaśnia to dokładnie § 10 rozporządzenia z 17 maja 1999 r. Otóż materiały z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego udostępnia się na podstawie zgłoszenia pracy geodezyjnej i kartograficznej lub (m.in.) zamówień na mapy i informacje. Podkreśla się przy tym fakt, że udostępnianie materiałów z państwowego zasobu może być realizowane na podstawie zamówienia na materiały do wykona-

nia prac geodezyjnych i kartograficznych nie podlegających zgłoszeniu (czyli m.in. tematycznych opracowań kartograficznych) realizowanych z wykorzystaniem uzyskanych na podstawie zezwolenia materiałów pochodzących z państwowego zasobu (bez zmiany ich treści).

Wniosek jest następujący: można wykorzystywać materiały pochodzące z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego na podstawie nieodpłatnego zezwolenia. Materiały te mogą być użyte jako materiał źródłowy bez zmiany ich treści przy opracowaniu nieurzędowej mapy tematycznej. Faktu opracowania takiej mapy nie trzeba zgłaszać (a więc ponosić opłat), natomiast za udostępnianie (na podstawie zamówienia i zezwolenia) tego materiału potraktowanego jako materiał źródłowy należy wnieść opłatę zgodnie z rozporządzeniem MRRiB z 14 listopada 2000 r. W przypadku udostępnienia map i dokumentów dla celów dydaktycznych wysokość opłat ustalono ze współczynnikiem 0,3.

Powyższe wiąże się z realizacją przez państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny także dwóch celów: pozyskiwania materiałów i ich udostępniania. Autorowi znany jest fakt nieodpłatnego przymusowego „pozyskania” przez WODGiK materiału niepodlegającego zgłoszeniu i swobodnego nim dysponowania (nie tylko wbrew wielu przepisom prawa, ale także wbrew wcześniej podpisanej umowie).

W tym miejscu należy przypomnieć, że w myśl rozporządzenia MSWiA z 17 maja 1999 r. do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego materiały można pozyskiwać także w drodze kupna lub darowizny. Nic nie stoi więc na przeszkodzie, aby ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej kupowały interesujące je materiały.

Posiadany materiał (w tym zakupiony) znajdujący się w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym może być udostępniany. Udostępnianie nie oznacza tylko powszechnie praktykowanej sprzedaży kopii materiałów interesujących wykonawcę. Udostępnianie to także umożliwienie wglądu do oryginałów materiałów czy otrzymania informacji (np. danych kartograficznych) w postaci cyfrowej. Stąd te różnice w cenach za udostępnianie.

Udostępnianie materiałów znajdujących się w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym (pozyskanych różnymi drogami) musi odbywać się z uwzględnieniem przepisów: ■ o ochronie informacji niejawnych; ■ o prawie autorskim i prawach

pokrewnych; ■ o ochronie danych osobowych. W praktyce w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej pamięta się tylko o przepisach związanych z ochroną informacji niejawnych, a zapomina się o przepisach ustawy *o prawie autorskim i prawach pokrewnych*. A przecież jeden z głównych jej artykułów głosi, że autorskie prawa osobiste są niezbywalne, a autorowi przysługuje prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu, a także gwarancja nienaruszalności treści i formy oraz jego rzetelnego wykorzystania.

Tak więc posiadanie w zasobie geodezyjno-kartograficznym materiałów pozyskanych w drodze kupna lub darowizny nie oznacza swobodnego nimi dysponowania. Ośrodek ma bowiem prawa majątkowe do tego utworu, może z niego korzystać, lecz nie może go swobodnie udostępniać (np. przy realizacji zezwolenia, zgłoszenia czy zamówienia). Chyba że zawrze umowę z autorem dzieła, czyli przekazanych (zakupionych lub darowanych) materiałów. Pamiętać przy tym należy, że jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórca zachowuje wyłączne prawo zezwalania na wykonanie zależnego prawa autorskiego, mimo że w umowie postanowiono o przeniesieniu całości autorskich praw majątkowych. Dotyczy to również materiałów pozyskanych przez państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny w drodze udzielania przez służbę geodezyjną i kartograficzną zamówienia publicznego.

Jak zatem postępować, by urzędnicy traktowali wykonawców prac geodezyjnych i kartograficznych zgodnie z prawem? Wystarczy znać przepisy i je egzekwować.

Autor jest członkiem Zarządu Stowarzyszenia Kartografów Polskich i wykładowcą w Zakładzie Geodezji i Topografii Wojskowej Akademii Technicznej.

■ Ustawa z 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (tekst jednolity DzU z 2000 r. nr 100, poz. 1086 z późn. zm.); ■ ustawa z 4 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (tekst jednolity DzU z 2000 r. nr 80, poz. 904 z późn. zm.); ■ rozporządzenie MSWiA z 17 maja 1999 r. *w sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu oraz udostępniania zasobu* (DzU nr 49, poz. 493); ■ rozporządzenie MRRiB z 14 listopada 2000 r. *w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego* (DzU nr 115, poz. 1209); ■ rozporządzenie MRRiB z 16 lipca 2001 r. *w sprawie zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych, ewidencjonowania systemów i przechowywania kopii zabezpieczających bazy danych, a także ogólnych warunków umów o udostępnianie tych baz* (DzU nr 78, poz. 837).

artech

Kraków, ul. Mazowiecka 113
tel./faks: (012) 632 45 56
(012) 623 76 98

Warszawa, ul. Polna 11
Tel./faks: (022) 660 62 91

Katowice, ul. Warszawska 63a
tel./faks: (032) 258 93 70

MATERIAŁY ReproCad® Reprotop®

- do ploterów Ink Jet
- do kserografii wielkoformatowej
- do diazokopii

PLOTERY HP SKANERY A-0 (Autoryzowany partner HP)

SERWIS TECHNICZNY

Wyspecjalizowany serwis
ploterów HP
maszyn Regma, Neolt
części...